Rijke dijken

insecten op binnendijken

Grauwe Kiekendief
Kenniscentrum Akkervogels

kenniscentrum insecten EIS en andere ongewervelden

Linde Slikboer
EIS Kenniscentrum Insecten
& Niels Godijn
Grauwe Kiekendief – Kenniscentrum Akkervogels

Sinds 2017: ontdekkingen op dijken

NATURE TODAY

HOME | NATUURBERICHTEN | WAARNEMINGEN | OVER ONS | AGENDA

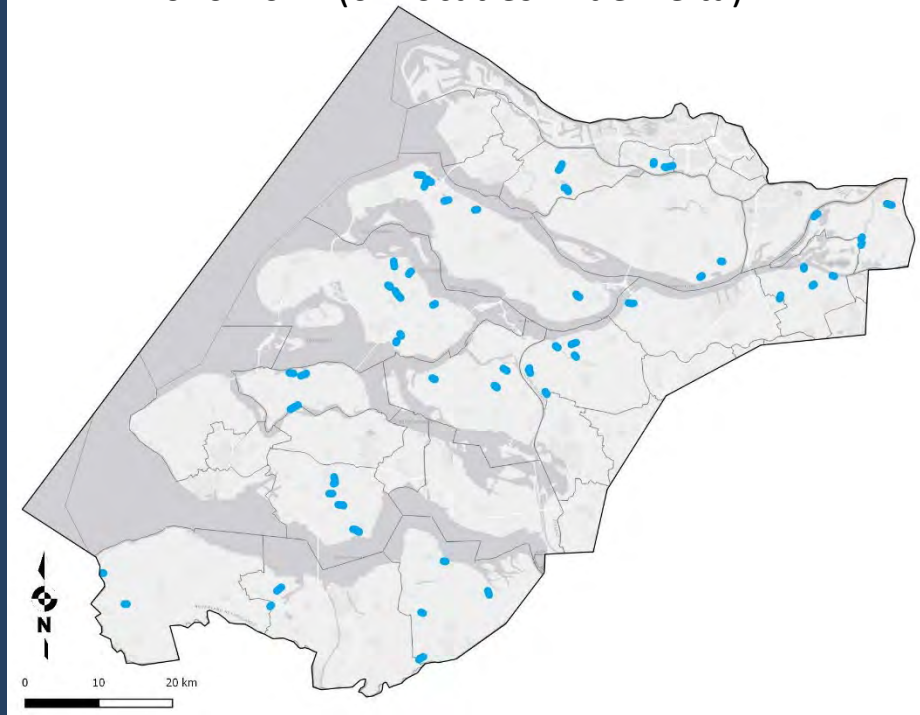
Verdwenen gewaande kraagbloedbij teruggevonden

EIS Kenniscentrum Insecten

13-NOV-2017 - Op 17 mei 2017 werd de kraagbloedbij gevonden in het Buijtenland van Rhoon. Deze was al 19 jaar niet meer gezien in Nederland en is nieuw voor de provincie Zuid-

Sinds 2020: onderzoek

2020-2021 (61 locaties in de Delta)

Nu (landelijke monitoring insecten + kwaliteit)

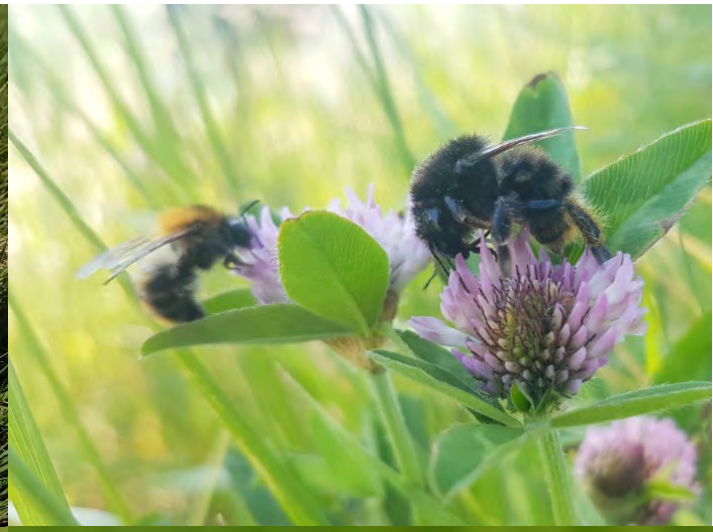
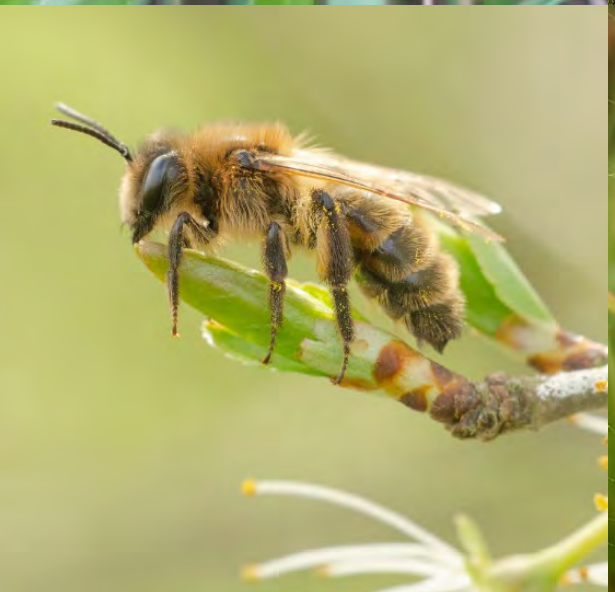

Dijken bijzonder voor insecten

- Kenmerkende leefgemeenschap, waaronder zeldzaamheden

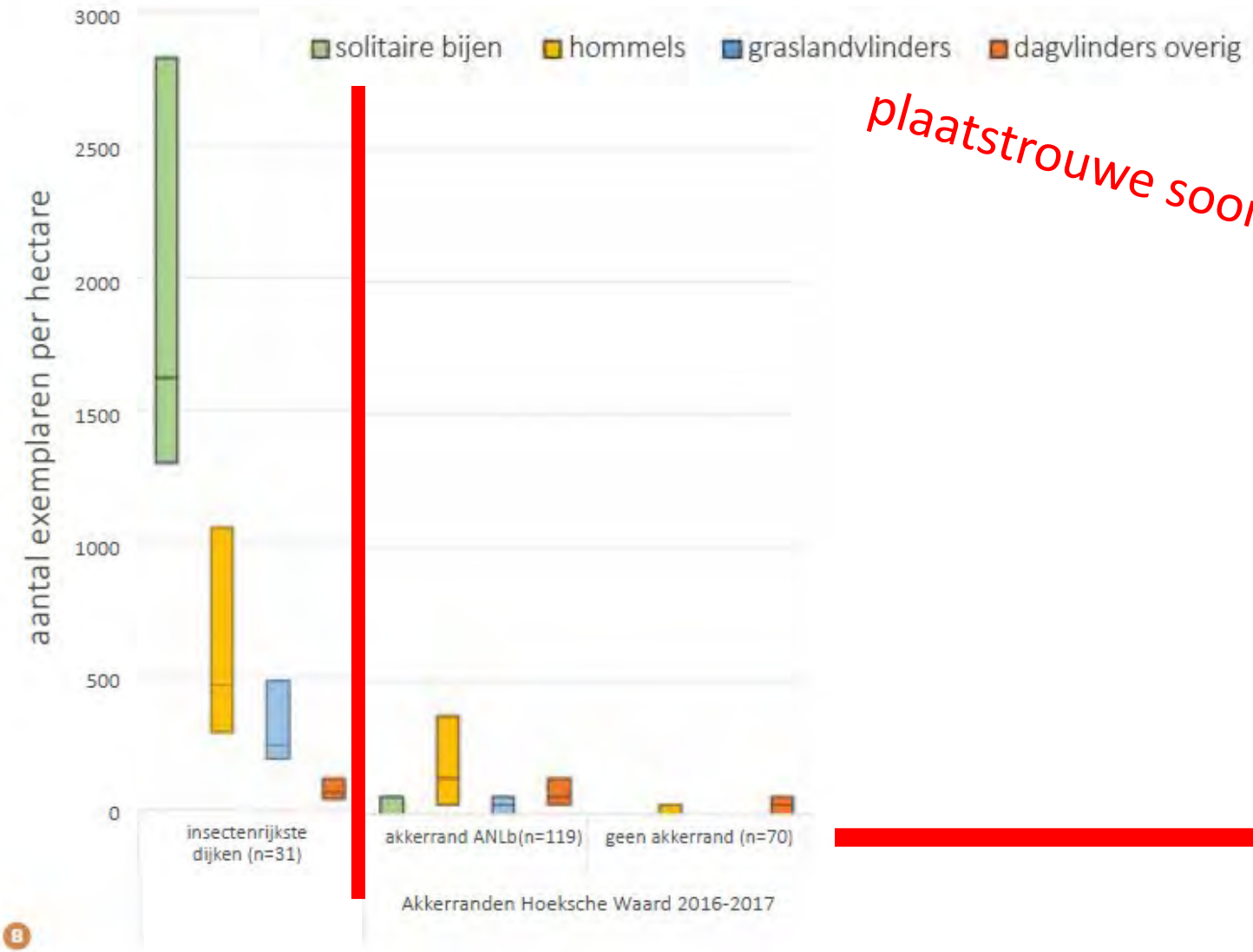

Dijken bijzonder voor insecten

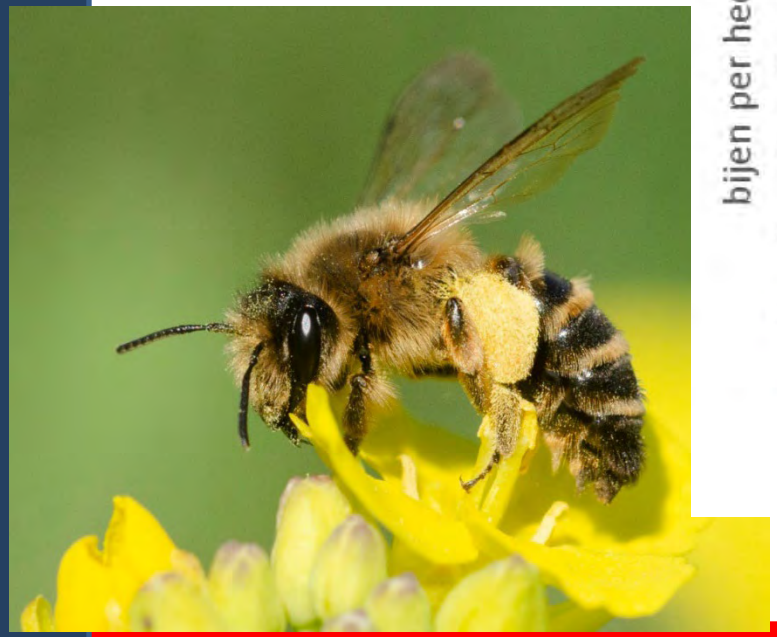
- Grote aantallen, veel groter dan omliggend gebied

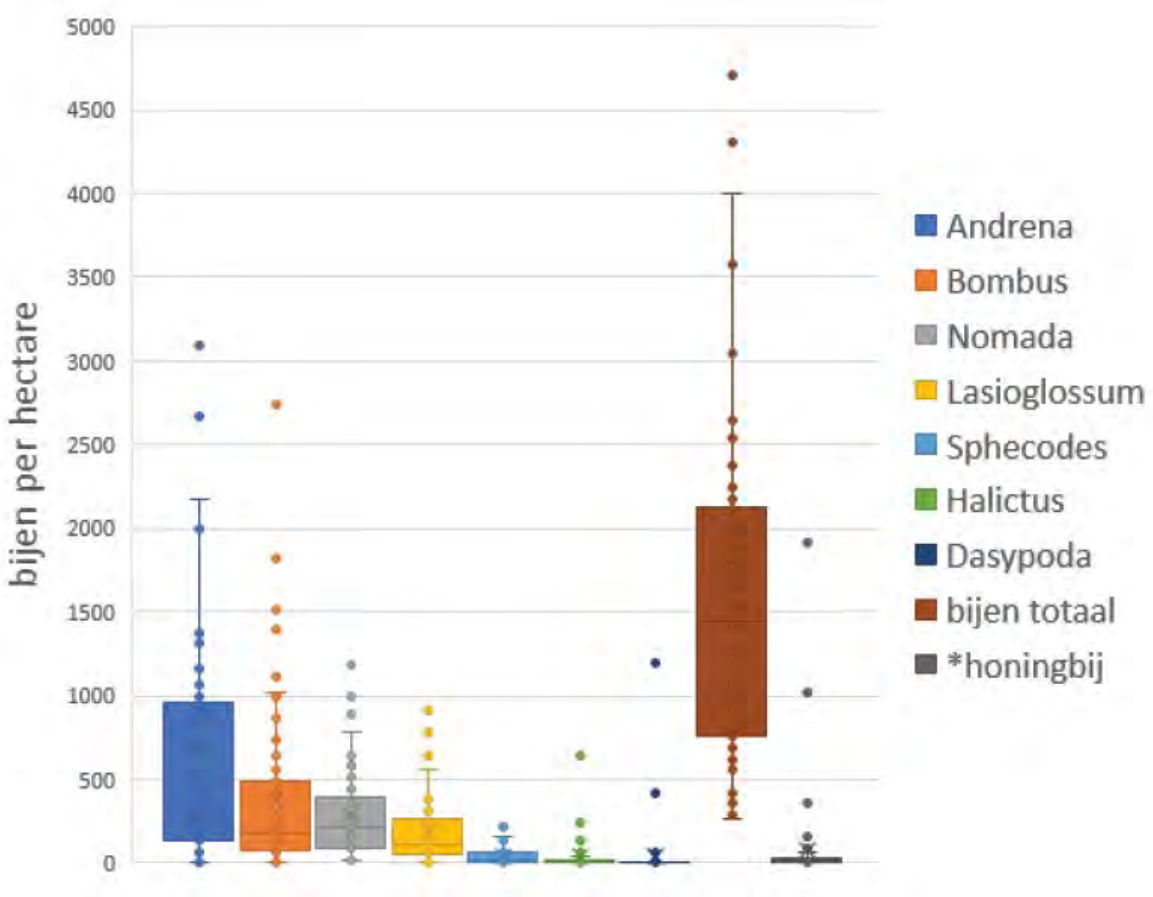

plaatstrouwe soorten!

Dijken bijzonder voor insecten

- Met name bijen erg talrijk
- Belangrijke nestelfunctie

Dijken bijzonder voor insecten

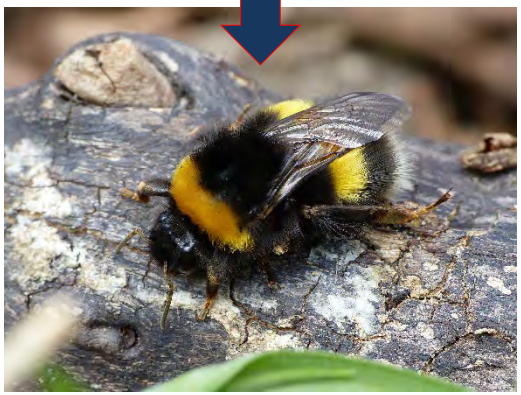
Relatief veel (broed)parasieten

- Koekoeksbijen
  en -hommels

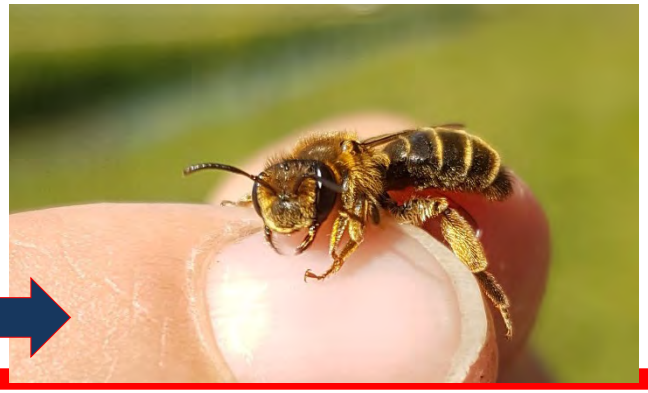

Maar ook…

- Oliekevers
- Wolzwevers, blaaskopvliegen, mierwespen, goudwespen

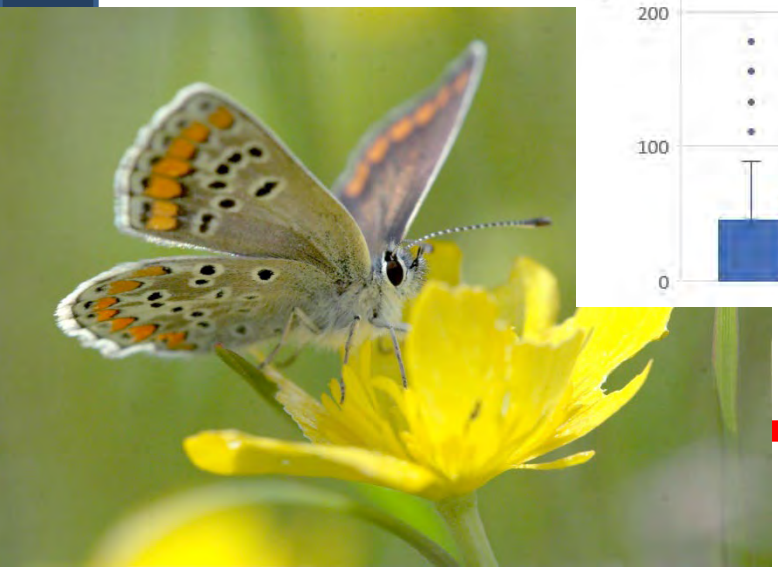
plaatstrouwe soorten!

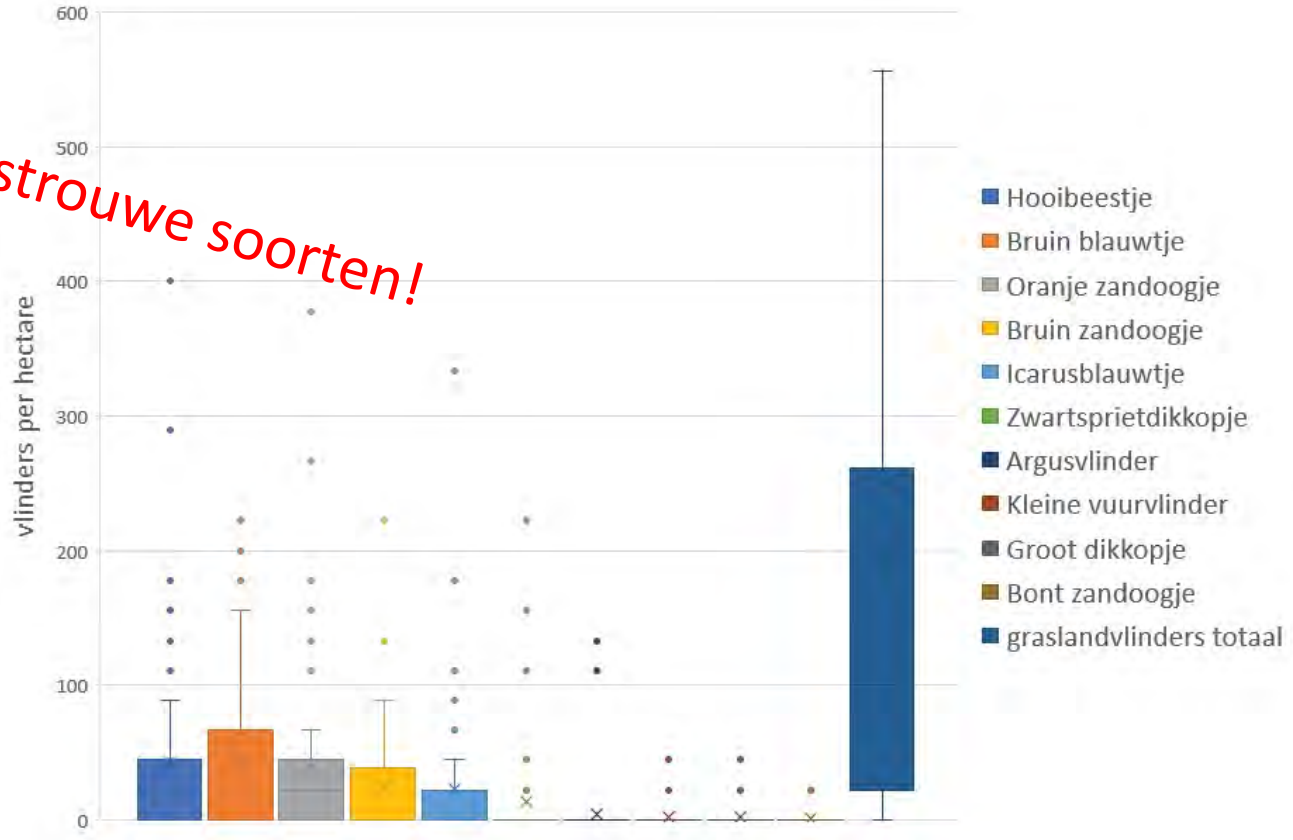

Dijken bijzonder voor insecten

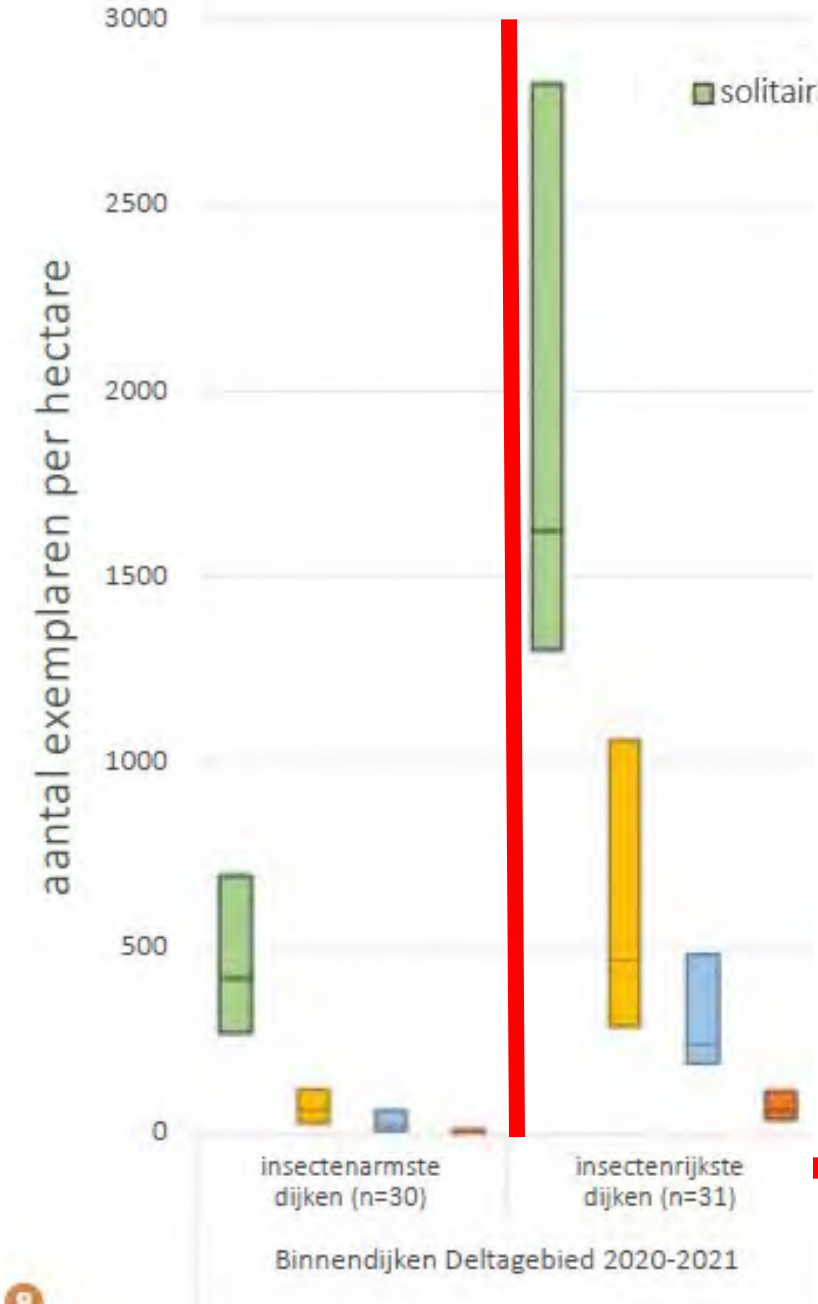
- Graslandvlinders ook talrijk

plaatstrouwe soorten!

Maar niet elke dijk gelijk

Maar niet elke dijk gelijk

- Welke factoren zijn relevant?

De Levende Natuur
Vakblad voor natuurbehoud en -beheer

	N=85	Solitaire bijen		Hommels		Graslandvlinders		Overige vlinders		Sprinkhanen
		diversiteit	aantal	diversiteit	aantal	diversiteit	aantal	diversiteit	aantal	aantalklassen
abiotiek	Grondsoort					*		.	.	.
	Expositie									
	Hellingshoek					*	*			
	Bodemrelief	**	***		**	**	**		.	*
	Humusgehalte	***	***		*	***	***			**
vegetatie	Kruidenabundantie	***	***	**	***	*	*			**
	Bloemaanbod	***	***	***	***	***	***	.	*	*
	Botanische waardering	***	***	*	***	*	***	*	**	**
	Vegetatiestructuur	***	***	.	***	***	***			*
	Openheid bodem	***	***	**	***	***	***			.
	Kruidenrijkdom	***	*	***	**	***	***	*	**	*
	Contra-indicatoren	***	***	.	***	***	**			*
omgeving	Laanbeplanting									
	Struweel op dijk	.		*	*	***	***			
	Stuweel nabij dijk									
	Nabijheid natuur	***	***		**					

Eigenschappen van dijken

Minder/niet van belang:

- Grondsoort (klei, leem, zand)
- Expositie (west, zuid, oost)
- Hellingshoek (steiler, flauwer talud)
- Laanbeplanting (dichte bomenrij, deels, afwezig)
- **Best verrassend!**

Eigenschappen van dijken

Wel van belang:

- Structuur & variatie
- +/- Nabijheid natuurterrein

Lage kwaliteit

- Klepelen

Lage kwaliteit

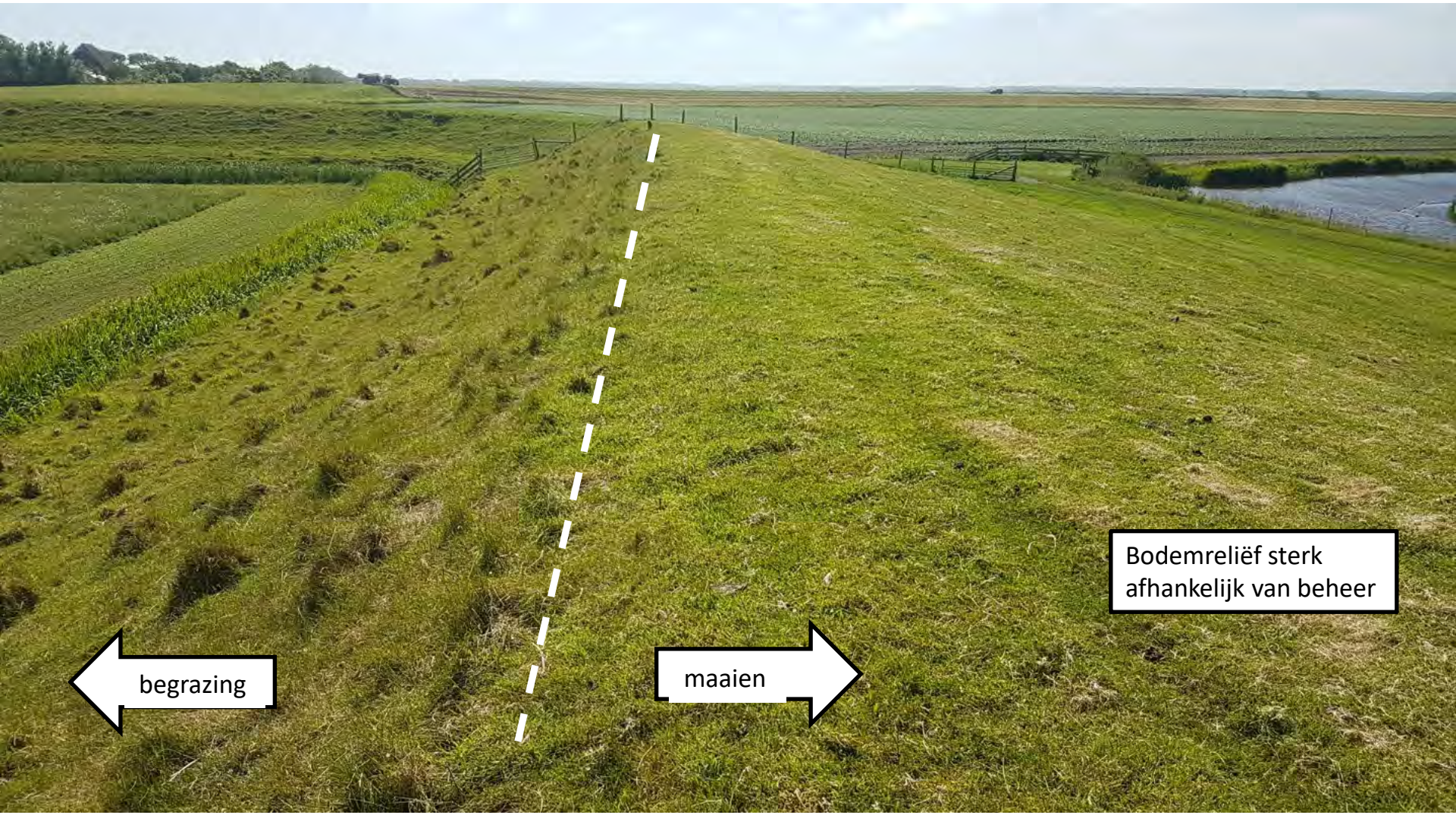

- Onkruidbestrijding en/of bemesting

Hoge kwaliteit

- Bodemreliëf

- Bodemreliëf

Hoge kwaliteit

- Open plekken

Hoge kwaliteit

- Vegetatiestructuur

Lage kwaliteit

- Homogenisering door maaien

Hoge kwaliteit

- Kruidenrijke vegetatie

Hoge kwaliteit

- Struweel

Lage kwaliteit

- Te veel van het goede (dichtgegroeid)

Hoge kwaliteit

- Natuur in de buurt: ondersteunend leefgebied

Over maaien van dijken

- Botanisch hooibeheer = niet altijd goed voor fauna
  - Verstoring leefgebied
  - Betreding met zwaar materieel
  - Vermindert structuur (bodem & vegetatie)
  - Botanische resultaten vallen regelmatig tegen

➢ Aanname “fauna volgt flora” klopt vaak niet

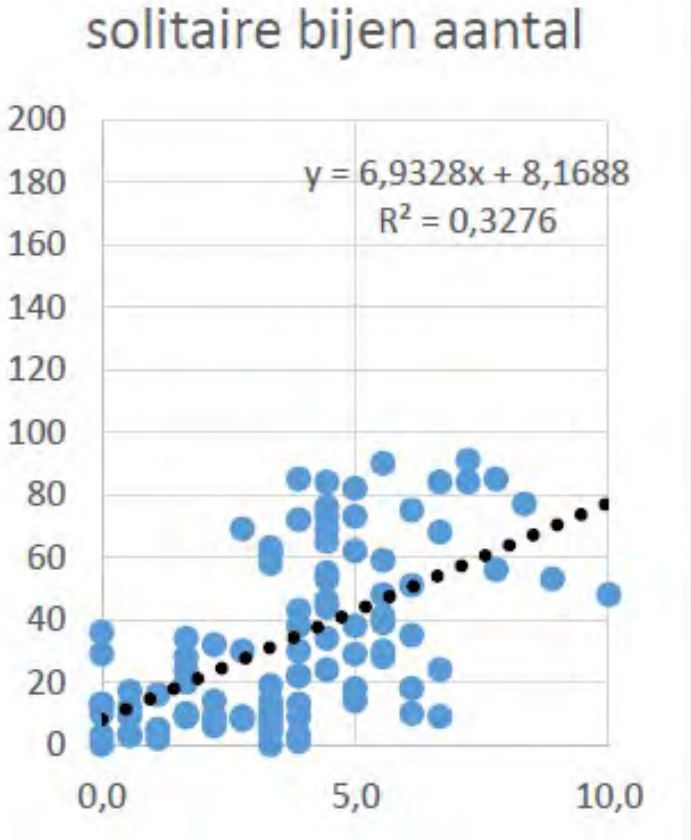
Ecologische beoordeling

ecologische beoordeling

	0	1	2	3	score
bodemreliëf					
vegetatiestructuur					
kruidenabundantie					
struweel op/nabij dijk					
				totaalscore:	

ecologische kwaliteit

totaalscore	kwaliteit
0 t/m 3	laag
4 t/m 6	vrij laag
7 t/m 9	vrij hoog
10 of meer	hoog

Toepassing

- Beheer:
  - Structuur is het toverwoord
  - Vegetatiebeheer = niet altijd beste voor fauna

- Monitoring:
  - Ecologische beoordelingen
  - Onderzoeksprogramma

Hoe nu verder?

- Onderzoek
- Werken aan herstel
- Promotie: erkenning van natuurwaarden op dijken

- **Naar een Basiskwaliteit Dijken!**

Vragen, ideeën, plannen?

www.rijkedijken.nl

